

Sygn. akt III AUa 46/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Bogdan Świerk
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2013 r. w Lublinie

sprawy M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 12 listopada 2012 r. sygn. akt VII U 2266/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 marca 2012 r znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. G. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu wskazano, że na 1 stycznia 1999 r wnioskodawczyni na wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy udowodniła jedynie 9 lat 1 miesiąc 20 dni.

W odwołaniu od decyzji wnioskodawczyni domagała się jej zmiany przez ustalenie prawa do emerytury. Argumentowała, że ZUS nie uznał jej jako pracy w szczególnych warunkach okresu od 1 października 1975 r do 17 listopada 1981 r, zarzucając wadliwe sporządzenie świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Zakład pracy nie istnieje, nie ma możliwości skorygowania dokumentu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 12 listopada 2012 r zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. G. prawo do emerytury od dnia 16 marca 2012 r.

Sąd pierwszej instancji dokonał następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

M. G., urodzona (...), od 1999 r pobierała zasiłek przedemerytalny. W dniu 13 lutego 2012 r złożyła wniosek o emeryturę. ZUS ustalił łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat 5 miesięcy 17 dni (19 lat 1 miesiąc i 5 dni okresów składkowych oraz 6 lat 4 miesiące 12 dni okresów nieskładkowych), w tym 9 lat 1 miesiąc 20 dni pracy w szczególnych warunkach. Uwzględniono okresy: zatrudnienia w Rejonowym Urzędzie Poczty w L. Urzędzie Pocztowym w O. od 1 września 1988 r do 31 grudnia 1989 r na stanowisku doręczyciela i od 1 stycznia 1990 r do 31 grudnia 1991 r na stanowisku telefonistki dokumentowane świadectwami pracy z 11 września 1998 r, z 8 lipca 2011 r oraz świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 8 lipca 2011 r, a także okresy zatrudnienia w (...) SA Zakładzie (...) od 1 stycznia 1992 r do 31 sierpnia 1998 r na stanowisku telefonistki, dokumentowany świadectwem pracy z 31 sierpnia 1998 r i świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

ZUS nie uwzględnił okresów zatrudnienia w warunkach szczególnych dokumentowanych świadectwem pracy wystawionym 31 sierpnia 1988 r przez Zakłady (...) w P. oraz świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 21 września 1998 r, wystawionym przez (...) SA w upadłości. Z pierwszego dokumentu wynika, że M. G. (wówczas P.) była zatrudniona w Zakładach (...) w P. od 1 września 1972 r do 31 sierpnia 1988 r na stanowiskach ucznia - montażysty oraz monter sprzętu, w okresie od 18 listopada 1981 r do 17 listopada 1987 r korzystała z urlopu wychowawczego, zaś od 18 listopada 1987 r do 31 sierpnia 1988 r z urlopu bezpłatnego. Według świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wnioskodawczyni od 1 października 1975 r do 17 listopada 1981 r stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywała prace na stanowisku operatora pras - tłoczarka, wymienionym w wykazie A dział III. poz. 45, pkt 18 załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30 marca 1985 r w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. (...) Nr 1-3, poz. 1). ZUS zakwestionował świadectwa, bowiem nie podano charakteru pracy i nie powołano się na rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Ponadto w obu dokumentach podano inne stanowiska pracy. W tym stanie rzeczy wydana została zaskarżona decyzja.

Sąd ustalił, że wnioskodawczyni została przyjęta przez Zakłady (...) w P. jako pracownik młodociany 1 września 1972 r do nauki zawodu elektromechanika. Doksztalała się w (...) Szkole Zawodowej w O.. Pracowała na wydziale PR2, gdzie ustawiała blachy stojana na terenie tłoczni. W 1973 r przeniesiono ją na wydział PR6, gdzie była monterem i tłoczarkiem pras. W dniu 1 października 1975 r skarżąca podpisała z tym samym zakładem umowę o pracę na czas nieokreślony. Powierzono jej stanowisko monter sprzętu gospodarstwa domowego. Od 1 lipca 1980 r w korespondencji do niej kierowanej pracodawca wskazywał stanowisko pracy „monter” (akta osobowe). Wnioskodawczyni pracowała w wydziale PR6, na oddziale tłoczni jako operator pras. Znajdowały się tam prasy, na których wykonywane były detale z metalu do montażu sprzętów. Rano przychodził ustawiacz pras i przygotowywał prasy pod kątem produkcji konkretnego detalu. Skarżąca siadała potem do tych pras i wciskając tłok wykonywała detale. Potem detal przekazywany był do dalszej obróbki do innych oddziałów tego wydziału. Wnioskodawczyni pracowała cały dzień przy jednej prasie, ale w różnych dniach przy różnych prasach. Pracowała przy mniejszych prasach, duże obsługiwaliby mężczyźni. Codziennie pracowała przy prasach co najmniej 8 godzin, w systemie trzymianowym. (zeznania wnioskodawczyni, świadków S. K., L. M.). Od 18 listopada 1981 r do 17 listopada 1987 r korzystała z urlopu wychowawczego, zaś od 18 listopada 1987 r do 31 sierpnia 1988 r z urlopu bezpłatnego (akta osobowe). Stosunek pracy rozwiązany został z dniem 31 sierpnia 1988 r za porozumieniem stron (świadectwo pracy).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z zeznań świadków, wnioskodawczyni oraz z dokumentów.

Odnosząc się do zarzutów organu rentowego pod adresem świadectwa pracy wystawionego 31 sierpnia 1988 r. przez Zakłady (...) w P. oraz świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 21 września 1998 r., wystawionego przez (...) SA w upadłości, Sąd przyznał, że oba dokumenty wymieniają inne stanowiska pracy, zaś w drugim z nich nie powołano się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Konieczne było zatem przeprowadzenie postępowania dowodowego celem dokonania ustaleń w zakresie czynności pracowniczych wnioskodawczyni.

Sąd Okręgowy zważył, że odwołanie jest zasadne.

Sąd powołał się na art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), który mówi, że kobietom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 rozporządzenia, okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd wskazał, że bezspornym jest, że skarżąca nie pozostaje w stosunku pracy, nie jest członkiem OFE, ukończyła 55 lat i na dzień 1 stycznia 1999 r. legitymowała się co najmniej dwudziestoletnim stażem pracy. Dokonując oceny, czy wykonywaną przez nią pracę w Zakładach (...) w P. można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach Sąd podkreślił, że sporządzenie świadectwa w sposób nieodpowiadający wymogom nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika negatywnych konsekwencji byłoby krzywdzące. W postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, które ustanowione są na potrzeby postępowania przed ZUS. Art. 473 kpc wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Sąd stwierdził, że na podstawie postępowania dowodowego ustalił, że wnioskodawczyni wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych od 1 października 1975 r. do 17 listopada 1981 r., będąc zatrudnioną w Zakładach (...) w P.. Zajmowała się tłoczeniem z metalu detali do produkcji sprężarek - przy pomocy pras. Czynności te odpowiadają pracy opisanej w wykazie A, dział III. „W hutnictwie i przemyśle metalowym”, poz. 45 „obsługa agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi” załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz stanowisku operatora pras - tłoczarki wymienionemu w wykazie A, dział III. poz. 45, pkt 18 załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w

szczególным charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MHiPM z 1985 r Nr 1, poz. 1).

Sąd wskazał, że przedmiotowy okres zatrudnienia w warunkach szczególnych trwał 6 lat 1 miesiąc 17 dni, i liczony z okresami uwzględnionymi przez Zakład (9 lat 1 miesiąc i 20 dni), pozwolił na przekroczenie granicy 15 lat.

Sąd uznał, że wnioskodawczyni spełniła wszystkie przesłanki niezbędne do ustalenia jej prawa do emerytury. Prawo do świadczenia zostało ustalone od dnia 16 marca 2012 r, to jest od dnia ukończenia obniżonego wieku emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., zaskarżając go w całości i zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 pkt 1, art. 32 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r Nr 153, poz. 1227) oraz § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), poprzez ustalenie prawa do emerytury osobie niespełniającej przesłanki 15 lat pracy w szczególnych warunkach;

2) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że wnioskodawczyni wykonywała pracę w szczególnych warunkach przez okres wynoszący ponad 15 lat.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji wskazane zostało, że na podstawie dowodów złożonych w sprawie, organ rentowy uznał, że wnioskodawczyni udowodniła łącznie 25 lat 5 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie udowodniła natomiast 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał co prawda do pracy w szczególnych warunkach okres 9 lat 1 miesiąc i 20 dni z tytułu zatrudnienia w (...) SA (w tym omyłkowo - okres urlopu macierzyńskiego od 26 lutego do 1 lipca 1993 r), nie uznał zaś okresu pracy wnioskodawczyni od 1 października 1975 r do 17 listopada 1981 r z tytułu zatrudnienia w ZE (...) w P. na stanowisku operatora pras - tłoczarza, z uwagi na rozbieżność nazw stanowisk. W oparciu o przeprowadzone dowody Sąd ustalił, iż wnioskodawczyni pracowała w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w P. przez 6 lat 1 miesiąc i 17 dni - czego organ rentowy nie kwestionuje.

Apelujący podniósł jednak, że ustalając łączny okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, Sąd pierwszej instancji, powielając błąd organu rentowego, zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okres zasiłku macierzyńskiego, na którym wnioskodawczyni przebywała od 26 lutego 1993 r do 1 lipca 1993 r, tj. w trakcie pracy uznanej za pracę w szczególnych warunkach w (...) SA. Po wyłączeniu okresu urlopu macierzyńskiego z okresu pracy w szczególnych warunkach w (...) SA, okres uznany za pracę w szczególnych warunkach wynosi 8 lat 9 miesięcy 7 dni. Zatem, łącznie z okresem uznanym przez Sąd i niekwestionowanym przez organ rentowy, okres zatrudnienia wnioskodawczyni w szczególnych warunkach wynosi 14 lat 10 miesięcy 24 dni.

W ocenie apelującego, wobec powyższego, brak jest podstaw do przyjęcia, że wnioskodawczyni udowodniła piętnastoletni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonane

przez Sąd pierwszej instancji i nie istnieje potrzeba ich powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r, II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60, z dnia 18 lipca 2002 r, IV CKN 1244/00, Lex nr 55521).

Nie są zasadne zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego.

Nie ma wątpliwości, że wnioskodawczyni będąc zatrudniona w Rejonowym Urzędzie Poczty w L. Urzędzie Pocztowym w O. od 1 września 1988 r do 31 grudnia 1989 r na stanowisku doręczyciela i od 1 stycznia 1990 r do 31 grudnia 1991 r na stanowisku telefonistki od 1 kwietnia 1986 r do 31 grudnia 1998 r, wykonywała pracę w szczególnych warunkach. Okres faktycznego wykonywania pracy wynosił 8 lat 9 miesięcy 7 dni, a wraz z zasiłkami macierzyńskimi, na których przebywała wnioskodawczyni po dniu 15 listopada 1991 r - 9 lat 1 miesiąc 20 dni pracy w szczególnych warunkach (zgodnie z wyliczeniami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych).

Sąd Okręgowy ustalił w toku postępowania, że wnioskodawczyni pracowała również w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w P. przez 6 lat 1 miesiąc i 17 dni. Ten okres pracy w szczególnych warunkach nie jest ostatecznie kwestionowany przez organ rentowy.

Nie ma również wątpliwości, że wszystkie okresy pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych wraz z zasiłkami macierzyńskimi dają okres wynoszący 15 lat 3 miesiące 7 dni, zaś w razie odliczenia okresu zasiłku macierzyńskiego wnioskodawczyni nie posiadałaby piętnastu lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nieuwzględnienie okresów zasiłków macierzyńskich po dniu 15 listopada 1991 r, a przed dniem 4 lipca 2004 r nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa.

Zważyć należy, iż przepis art. 184 ustawy emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dotyczy tych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r, którzy w dniu wejścia tej ustawy w życie (1 stycznia 1999 r) osiągnęli: 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiety, 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. co najmniej 20 lat dla kobiety.

Takim ubezpieczonym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 powołanej ustawy, pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Warunki te winny być spełnione łącznie.

Przepis art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy ustanawia odrębną niż wymieniona w art. 32 tej ustawy, kategorię ubezpieczonych i znajduje zastosowanie do innych stanów faktycznych niż określone w art. 32 ust. 1 i art. 46 ust. 1 ustawy.

Analiza art. 46 ust. 1 i art. 184 ustawy wskazuje, że ten drugi przepis nie odsyła w zakresie warunków nabycia przez zatrudnionego w szczególnych warunkach prawa do wcześniejszej emerytury do art. 32, jak czyni to art. 46 ustawy, lecz ustanawia własne przesłanki nabycia tego prawa (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2007 r, II UZP 14/06, OSNP 2007/13-14/199 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 18 lipca 2007 r, I UK 62/07, OSNP 2008/17-18/269 i z dnia 6 grudnia 2007 r, I UK 132/07 - Legalis).

Gramatyczna wykładnia art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazuje, że sformułowanie: „po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 4” odnosi się wyłącznie do wieku emerytalnego określonego w tych przepisach - bez odwoływania się do pozostałych wymogów związanych z tym wiekiem. Te pozostałe wymogi związane z wiekiem, to jeden z warunków prawa do emerytury, niemieszczący się w znaczeniu pojęciowym słowa wiek.

Reasumując należy stwierdzić, że przesłankami nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy jest osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r tzw. warunków stażowych, do których należą: okres składkowy i

nieskładkowy, wynoszący 20 lat dla kobiet oraz okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiety (pkt 1). Skutkiem odesłania do przepisów dotychczasowych zawartego w art. 184 ust. 1 pkt 1 jest stosowanie wprost przepisów powołanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W sprawie niniejszej nie znajduje zastosowania przepis art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach, obowiązujący dopiero od dnia 1 lipca 2004 r. Przepis ten wprowadził ograniczenia przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze polegające na tym, że nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Skoro przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odsyła do art. 32 tej ustawy jedynie w zakresie przewidzianego w nim wieku emerytalnego, to przepis art. 32 ust. 1a nie ma zastosowania do ubezpieczonych ubiegających się o przyznanie wcześniejszej emerytury na podstawie przepisu przejściowego, jakim jest art. 184.

Stosownie do treści § 4 ust. 1 pkt 3 cytowanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Pojęcia, którymi posługuje się ten przepis: „wykonywał prace” oraz „ma wymagany okres zatrudnienia” nie są równoznaczne. Na zachodzące różnice między tymi określeniami zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 listopada 2003 r, III UZP 10/03 (OSNP 2004/5/87), stwierdzając że do okresu pracy w szczególnych warunkach, o jakich mowa w § 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, wlicza się okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania tego stosunku pracy, przypadające po dniu wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podniósł, iż użyte w § 4 ust. 1 pojęcia: pracownik, stosunek pracy, czy zatrudnienie nie mogą być interpretowane na użytek prawa ubezpieczeń społecznych inaczej, niż interpretuje je akt prawny określający prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, tj. Kodeks pracy. Pogląd ten wzmacnia treść art. 6 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. 2009 r Nr 205, poz. 1585 ze zm.). W art. 6 ust. 1 pkt 1 wyrażona została reguła, że obowiązkowym ubezpieczeniem: emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: pracownikami, natomiast zgodnie z art. 8 ust. 1 za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Sformułowania te oznaczają odpowiednio pracownika i stosunek pracy według wskazań Kodeksu pracy. Sąd Najwyższy dodatkowo podniósł, że do okresu zatrudnienia pracownika w szczególnych warunkach wlicza się także okres corocznego, płatnego urlopu wypoczynkowego, mimo że w tym czasie praca nie jest faktycznie wykonywana.

W uzasadnieniu cytowanej uchwały Sąd Najwyższy wypowiedział się także, że oczywiste jest, że „przerwy w pracy spowodowane czasową niezdolnością do jej świadczenia w związku z chorobą (porodem) i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu, są okresami, w których nauczyciel zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnym charakterze”.

Przy czym należy mieć także na uwadze, że pracownica przebywająca na urlopie macierzyńskim i pobierająca zasiłek z tego tytułu jest bardziej prawnie chroniona, niż pracownik pobierający zasiłek macierzyński.

Uchwała Sądu Najwyższego wydana została na tle stanu faktycznego dotyczącego zatrudnienia nauczyciela i jego uprawnień do wcześniejszej emerytury. Jednak rozważania Sądu Najwyższego, które Sąd Apelacyjny w niniejszym składzie podziela, mają charakter ogólny i dotyczą również pracowników ubiegających się o emeryturę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej.

Dodatkowo należy powołać się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r, II UK 313/09 (OSNP 2011/19-20/260). Sąd Najwyższy stwierdził w tym wyroku, że osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wyłącza

ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 r.

Tak więc skoro wnioskodawczyni osiągnęła wymagany okres pracy w szczególnych warunkach do dnia 1 stycznia 1999 r, według zasad obowiązujących w tamtym okresie, nie można stosować do niej przepisów wprowadzonych później.

Nie ma wątpliwości w niniejszej sprawie, że do okresu zatrudnienia wnioskodawczyni w szczególnych warunkach winien być zaliczony okres pobierania przez nią zasiłku macierzyńskiego, przypadającego po dniu 14 listopada 1991 r (a przed dniem 1 lipca 2004 r), wymienionego w przedstawionym przez organ rentowy rozliczeniu.

Wnioskodawczyni udowodniła zatem okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze 15 lat 3 miesięcy 7 dni (okres wynoszący 6 lat 1 miesiąc 17 dni udowodniony przed Sądem Okręgowym oraz okres wynoszący 9 lat 1 miesiąc 20 dni, uznany co do zasady przed organem rentowym, bez odliczenia okresu pobierania zasiłku macierzyńskiego od 26 lutego 1993 r do 1 lipca 1993 r).

Tym samym wnioskodawczyni spełniła wszystkie warunki wymagane do nabycia prawa do emerytury, określone w treści art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.